

DIRECTOR
Dr. AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

Unirea

REDACTOR
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicării repetate după
invoială

Foale bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Nesocotință primejdioasă

(+). Ar fi cât se poate de greșit să credem că toți câți făptuesc rele lucrează totdeauna din răutate diabolică. Adevărul e că, data fiind slăbiciunea omului câtă vreme petrece aici pe pământ așa cum e acum: amestecătură de spirit și materie, e supus rădăcirilor de multe feluri, de cumva nu-i povățuit de lumina harului de sus. Carea, precum se știe, ușor se întunecă ori chiar se stinge, din pricina aceleiași slăbiciuni a muritorului prins în cătușele și apăsate sub povara trupului. Ruga Răstignitului: Părinte, iartă-le lor, că nu știu ce fac, își are tâlcul său de dumnezeescă înțelegere.

Nouă, Românii uniți cu Roma, ruga această dureroasă a Mântuitorului răstignit de ai Săi, cărora numai bine le-a vrut și numai bine le-a făcut, ne-a fost presată, dela unirea națională încoace, de nenumărate ori, din inimi pe buze. Și toate semnele arată că încă multă vreme va trebui să ne fie foarte foarte familiară. Asta pentru micimea de suflet a unora, și strămimea de judecată a altora cari, nici mai mult nici mai puțin, ne tăgăduiesc rumănitărea și, în măsura puterii lor, ne supun la un regim în consecință. Păcătoșenia a fost lansată cu surle filozofico-teologice-gazetărești. Și cum împărăția prostiei e mare foarte, iar înțelepții sunt puțini, sămânța veninoasă și-a găsit și ea solul. Și o vedem că dă și ea, din nefericire, roadă destul de bogată. Ce alta sunt doar' jignirile ce ni-se aduc cu prilejul serbărilor naționale; samavolnicia unor autorități școlare ce silesc elevii români uniți să meargă la slujbe ortodoxe, când ei au biserica și slujbele lor; dispoziția pentru militari de a se cununa bisericeste exclusiv la ortodocși; împănarea satelor curat unite cu dascăli pravoslavnic, deși ar fi și de-ai noștri, și alte șicane, dela împroprietărea ce ni-sa denegat în atâtea cazuri și până la bucdița de pâine ca muncitor la întreprinderi de stat, refuzată și asta nu odată, nu într'un loc și nu unui robotăș al vieții, pe titlul neghiob și injurios al nerumăniei, odată ce e vorba de-un credincios al bisericii noastre.

Faptul e dureros de necreștinesc și neromănesc. Nădăjdăm însă că i-se va pune capăt cu vremea. Pentru că sunt și oameni cari îi văd urmările și îl detestă. Public. Dela înălțimea unui ziar cum e Curentul, care nu poate fi bănuț că ar fi al uniților. Cum nu este unit nici d. Romulus Dianu, la care ne gândim, și care, în numărul de azi al ziarului pomenit, pornind dintr'un svon (desmînșit) dela Vulcan, scrie:

„Eu sunt român și ortodox; am morminte în țara mea și nu pot fi bănuț a nu fi un credincios al ideii naționale. Dar tocmai pentru asta am curajul a crede că s'ar comite o gafă tristă (dacă s'ar acredita aparența că România ar fi un stat confesional și nu unul național).

[...] Dacă eroarea aceasta s'ar urma într'un stat național, ca al nostru, am putea ajunge la următoarea situație paradoxală: un turc, sau un ungur, sau un bulgar, e român dacă e ortodox: pe când un român, dacă nu e ortodox, nu mai e nici român.... Prigoana greco-catolicilor din Ardeal, a Uniților, poate fi oare un fapt fără consecințe? Nu se gândește nimeni la așa ceva“.

Drept. Nu se gândește sincer și serios la așa ceva nici un cap normal și care mai știe cugeta creștinesc. Dar se peruce de atâtea ori împotriva gândului bun și a bunului simț românesc și creștinesc! Sus, la cârmă, și mai jos, în lumea mărunțelor. Cari totuși nu sunt atât de mărunței cât să nu poată nedreptăți și amări pe alții, pe mulți alții, mai mici și decât ei.

Un act de dreptate

Trecerea preoșimii la fondul de pensuni a Statului — un fapt împlinit

Multe sunt necazurile dreptilor! Judecați cu această măsură, preoșii trebuie să fie foarte drepti. Fiindcă au necazuri multe foarte. Unele greu de tămaduit. Altele mai ușor. Cari dănuiesc totuși, din simpla și eterna răutate ori nepricepere omenească. Intre ele, grija apăsătoare pentru zilele negre ale neputinții și vedenia chinuitoare a mizeriei în care se vor sbate, Doamne ferește, văduva și orfanii preotului; fără exagerare, cei mai năpăstulți dintre copiii rămași fără tată.

Biserica s'a și sbătut, din răspuțeri, să alunge această umbră de pe fruntea slujitorilor altarului, cărora le-ajungea peste cap sbuciumul cu necazurile zilei. A făcut planuri, a stabilit norme, a creiat fonduri. Schimbările năpraznice ale vieții economice au tras dungă peste socotelile ei. Alte planuri, alte discuții interminabile. Până când s'a ajuns, în sfârșit, la concluzia dictată de forța majoră a neputinții. Nu s'a găsit nici un alt drum de scăpare, decât trecerea la fondul de pensuni al Statului.

Ideal ar fi fost, de sigur, să nu fi ajuns aci. Să fi putut asigura pensuni corespunzătoare independent de Stat, în familia noastră bisericească. După ce însă acest lucru s'a dovedit cu neputință, soluția la care s'a ajuns era singura corespunzătoare, singura acceptabilă. Principial, ea nu impietează asupra drepturilor Bisericii. Dimpotrivă, e numai logic ca ceice primesc salarii dela Stat câtă vreme sunt în activitate, să aibă și pensiunea dela Stat, dacă aceasta reprezintă un avantaj pentru ei. Și acesta e cazul. Neajunsur, firește, rămân și în această situație. În afară de unele trecătoare, născute din însași tehnica trecerii în noul sistem, rămâne cel fundamental: *preoșimea are salarii prea mici* în raport cu ceilalți funcționari; în chip fatal va avea, deci, pensuni și mai mici. Totuși simțitor mai bune decât cele de acum. În cazurile tipice, pensiunea va fi egală cu ultimul salariu. Ceeace e o îmbunătățire indiscutabilă.

De altă parte, din punctul de vedere al Statului, este vorba de un act de dreptate elementară. Preoșimea ortodoxă din Vechiul Regat a fost trecută încă din 1925 la fondul de pensuni al Statului. Incă de atunci, prin urmare, Statul varsă, an de an, Casei de pensuni suma corespunzătoare la „a noua“ parte din salariile ei. Ajutor considerabil, de care preoșimea din Ardeal până acum nu s'a împărtășit.

Aceste adevăruri au fost puse în plină lumină în cursul tratativelor urmate, cu deosebită stăruință în vremea din urmă, între Conducătorii Bisericilor românești din Ardeal și guvernul țării. Constatăm cu vie bucurie, că dreptatea cauzei noastre a găsit la cei în drept înțelegere deplină. Ea s'a concretizat în legea

al cărei text îl publicăm, în întregime, în cele ce urmează și care a fost votată de Corpurile Legiuitoare cu unanimă însuflețire. Aceasta datorită nu numai considerentelor de drept pomenite mai sus, ci și pentru un alt motiv subliniat în expunerea de motive a legii. S'a ținut, adeca, seama „de rolul determinant ce a avut Biserica în păstrarea sentimentului național, sub dominația străină, ea fiind izvorul de de credință și conștiință națională a poporului nostru...“

*

Art. 1. — Funcționarii eclesiastici (clerici și civili), ai Mitropoliei ortodoxe române a Ardealului, Banatului, Crișanei și Maramureșului, și ai Mitropoliei române unite de Alba-Iulia și Făgăraș, retribuiți din bugetul Statului, vor beneficia, cu începere dela 1 Aprilie 1937, de legea generală de pensuni din 1925, cu modificările ei.

Art. 2. — Reținerile pentru pensie convenite pe timpul servit în trecut până la 1 Aprilie 1937, se vor vărsa Casei generale de pensuni, în conformitate cu dispozițiunile art. 98 din legea generală de pensuni.

Pentru clerici, timpul util la pensie se consideră dela data instalării lor în funcțiunea bisericească, iar pentru funcționarii civili, dela data intrării într'o funcțiune retribuită din bugetul Eparhiei, cu drept de pensie la fondul de pensie al Eparhiei respective, sau retribuită din bugetul Statului.

CertIFICATELE eliberate de către Eparhii, pentru dovedirea timpului servit, vor trebui să fie vizate de Ministerul Cultelor.

Art. 3. — Foștii funcționari eclesiastici (clerici și civili), prevăzuți la art. 1 din prezenta lege, care au trecut după Unire în serviciul Statului, județelor sau comunelor urbane, vor avea dreptul să-și valorifice, în condițiunile art. 2 din prezenta lege și cu aplicarea dispozițiunilor art. 98 din legea generală de pensuni, ca util la pensie, timpul ce au servit ca funcționari eclesiastici (clerici și civili).

Deciziunile fostelor comisii regionale și ale comisiilor de pensuni, date până la punerea în aplicare a prezentei legi, pentru cazurile de mai sus, se vor revizui de comisiunea de pensuni de pe lângă Casa generală de pensuni, dacă cei interesați vor face cerere de revizuire, în termen de 6 luni dela data punerii în aplicare a prezentei legi.

Pensiunile astfel rectificate se vor plăti cu începere dela 1 Aprilie 1937.

Art. 4. — Pensionarii eclesiastici (clerici și civili) ai Mitropoliei ortodoxe române a Ardealului, Banatului, Crișanei și Maramureșului, și ai Mitropoliei române unite de Alba-Iulia și Făgăraș, ale căror drepturi au fost stabilite după 1 Octomvrie 1925 și care se vor găsi înscrși la pensie în ziua de 1 Aprilie 1937, trec pe această dată în bugetul Casei generale de pensuni, care le va stabili din nou drepturile cu începere dela aceeași dată, în conformitate cu legea generală de pensuni. Eparhiile sunt datoare a remite Casei generale de pensuni toate dosarele de stabilirea pensiilor, precum și orice alte elemente necesare și prevăzute de legea generală de pensuni, care li-se vor cere, cu privire la acești pensionari.

În cazul când pensia stabilită de Casa generală de pensuni ar fi mai mică decât cea primită dela Eparhie, plata diferenței rămâne în sarcina Eparhiei.

Pensionarii înscriși la pensie înainte de 1 Octomvrie 1925, rămân și pe viitor să fie plătiți din fondurile de pensuni și ajutoare ale Eparhiilor respective.

Art. 5. — Drepturile la pensie ale urmașilor funcționarilor și pensionarilor prevăzuți în prezenta lege se vor stabili și revizui în conformitate cu dispozițiunile legii generale de pensii și ale legii de față.

Art. 6. — Punerea în retragere pentru limită de vârstă a funcționarilor prevăzuți la art. 1 din prezenta lege, se va face numai cu începere dela 1 Aprilie 1938, și numai la cererea Consiliului eparhial respectiv.

Art. 7. — Prezenta lege se pune în aplicare pe ziua de 1 Aprilie 1937.

*

Inregistrând acest act de importanță istorică, împlinim o plăcută datorie tâlmăcind sentimentele de sinceră recunoștință ale clerului față de toți aceia cari au străduit la norocoasa deslegare a problemei. Gândurile noastre se îndreaptă mai întâi spre Inaltul nostru Cor Arhieresc, din a cărui sollicitudine părintească a răsărit acest dar; și în chip deosebit spre P. S. Sa ep. Iuliu al Clujului care a veghiat cu iscusită grijă și cu multă autoritate leagănul legii ce s'a adus. Toată recunoștința pentru On. guvern, și în chip deosebit pentru d. ministrul de finanțe M. Cancicov, fără de a cărui înțelegătoare și largă bunăvoință actul de dreptate nu s'ar fi putut realiza. Ținem să subliniem, cu plăcere, și frumosul gest al I. P. S. Sale mitropolitul I. Bălan al Sibiului care, departe de a se fi opus cererii de a se trece în lege și pensionarea preoșimii noastre în condițiuni egale cu cea ortodoxă din Ardeal, a fost cel dintâi care a cerut acest lucru. Aplausele entusiaste cu care întreg Senatul a primit această intervenție, dovedesc mai bine decât orice marea dorință pe care o are țara de a vedea cele două biserici românești colaborând în bună și sinceră frățietate. Ceeace, din parte-ne, nici odată nu va lipsi!

Măsură dreaptă. Anumite autorități școlare au făcut meru mizerii elevilor aparținătorii bisericii noastre, forțându-i să ia parte, cu prilejul serbărilor naționale, la serviciile divine din bisericile ortodoxe. O seamă de buni credincioși de-ai noștri, indignați de faptul că în felul acesta se silua conștiința tinerelor odrasle ce erau împledecate a se duce la slujbele din bisericile lor, s'au plâns Mitropoliei de această samavolnicie. Mitropolia la rândul său a scris în cauză Ministerului Educației Naționale, de unde, drept răspuns, a primit următoarea adresă:

„România — Ministerul Educației Naționale — Direcțiunea învățământului Primar-Normal 12844—1937. 11. II. 1937. Mitropolia Rom.-Unită din Blaj.

La adresa Dv. No. 6658—1936, avem onoarea a Vă face cunoscut că, Ministerul a aprobat, cu ocazia sărbătorilor naționale, ca elevii de școală să participe la serviciile religioase la biserica respectivă”.

De altfel e de notat Ministerul prin această dispoziție se găsește în asentimentul legii cultelor art. 5 al. 1: Nimeni nu poate fi constrâns să participe la serviciile religioase ale unui alt cult.

Controlul de Stat

Vorbind despre raporturile în care se găsește, la noi, *Statul și Biserica*, în No. din 6. 3. 37 al „Unirii”, am atras atențiunea publică asupra unor prevederi din proiectul de lege pentru organizarea Ministerului Cultelor și Artelor. Unele din ele erau, cu adevărat, „de gravitate excepțională”. În fond, echivalau cu suprimarea autonomiei bisericești. Proroclam, „dacă se va legifera așa”, un adevărat Kulturkampf, pe care nimenia nu l-ar putea dori.

Suntem acum în fericita situație de a putea da informațiuni noi și liniștitoare.

În „Monitorul Oficial” din 10. 3. 37 s'a promulgat textul autentic al legii. Constatăm, cu vie satisfacție, că proiectul a fost simțitor îmbunătățit. Dispozițiile lui primejdioase au căpătat precizările necesare pentru a se asigura drepturile firești ale Bisericii. Reproducem aliniatele ce ne interesează din art. 4 al paragrafului legii, scoțând în evidență îndreptările binevenite ce l-s'au adus în Corpurile Legiuitoare. Iată-le:

„Controlul și supravegherea cultelor și așezămintelor religioase se exercită prin organele de inspecțiune și control ale Ministerului și se extinde asupra tuturor chestiunilor care decurg din legile și regulamentele în vigoare relativ la culte și așezămintele lor.

Controlul ministerului cultelor privește și aplicarea bugetelor și gestiunea financiară a centrelor eparhiale, a parohiilor și a comunităților cultelor fără ierarhie.

În dreptul său de control intră și aprobarea înființării de noi parohii bugetare, comunități religioase, precum și de noi posturi bugetare de preoți; recunoa-

șterea numirilor și transferărilor de preoți, diaconi, cântăreți și a celui alt personal al cultelor.

Hirotoniile de preoți și diaconi, făcute fără a li-se asigura salarizarea prin bugetul Statului sau pe alte cale garantată personal de chiriarhul respectiv, vor fi considerate ca abuzuri de putere și se vor sancționa conform legii.

Statul supraveghează prin Ministerul Cultelor activitatea cultelor în cadrul ordinei de Stat.

Ministerul Cultelor va putea trimite, în cazuri excepționale și pentru abuzuri grave, delegații săi în toate forurile reprezentative ale cultelor și va putea suspenda sau anula orice hotărâre sau măsură de ordin administrativ bisericesc, cultural, filantropic sau fundațional, care ar contraveni legilor de organizare și statutelor cultelor, legilor de administrație generală a Statului și legilor contabilității publice.

Orice abatere dela legi și regulamente, pot trage din partea ministerului, pentru cei vinovați, suspendarea în totul sau în parte a salarizării sau a subvențiilor pe care Statul le acordă.

De asemenea ministerul poate cere cultelor suspendarea și înlăturarea oficianților și funcționarilor care se vor fi dovedit că lucrează în contra intereselor de Stat sau naționale”.

Precum se vede, în dreptul de control Ministerului intră, de acum, nu aprobarea înființării de parohii și posturi de preoți în general, ci numai a celor bugetare. Ceeace e firesc. Nu se pot înființa posturi în contul bugetului Statului, fără ca Statul, despre a căru buget e vorba, să-și dea mai întâi aprobarea. Nu se contestă, prin urmare, dreptul esențial al bisericii de-a înființa parohii după legile și trebuințele sale, dacă nu face prin ele apel la bugetul Statului. — Indreptare asemănătoare și în ce privește dreptul Bisericii de a hirotoni preoți și diaconi. Ei rămâne neștirbit. Se cere însă atâta: să nu se hirotonească nimeni fără a li-se asigura mai dinainte existența. Pe din bugetul Statului, li-se „pe altă cale garantată personal de chiriarhul respectiv”. Pe noi această dispoziție nu ne stânjenește. Dreptul nostru canonic are, în privința aceasta, dispoziții categorice, cari nu admit nici un fel de hirotonire fără un titlu canonic, orice abatere dela această normă involvând directă răspundere a chiriarhului în sarcina căruia cade a luat datoria de a susține pe cel preoșit fără a li-se fi asigurat de aiurea existența. Dreptul Ministerului de-a-și trimite delegați în forurile reprezentative ale cultelor a fost menținut și în textul definitiv al legii. N'am putea spune că suntem încântați de această măsură. Principial, ea ște-

Foia „Unirii”

Viață nouă

Din pastorală de Paresimi a P. S. Sale VALERIU TRAIAN al Orăzii

„Inchiderea lojelor francmasonice și oprirea tuturor societăților secrete poate fi un început de viață mai creștinească și poate, că așifera la ură a unuia contra altuia se va face mai pe ascuns, dar nu va înceta, până ce nu vom fi pătrunși toți de adevărata învățătură a Mântuitorului nostru Isus Hristos și nu vom începe a arăta cu fapta dragostea noastră față de Dumnezeu și față de aproapele nostru, și până ce nu ne vom ruga zilnic și neîncetat, ca bunul Dumnezeu să ne ierte păcatele și să ne scape de aceste pedepse, dându-ne darul dragostei, ca să ne putem împlini totdeauna toate datorințele noastre de creștin. Drept aceea, iubiiților, să urmărim îndemnul Sf. Ioan, care a fost Apostolul adevăratul dragoste creștinești: „Vedeți ce fel de dragoste ne-a dat nouă Tatăl, ca filii lui Dumnezeu să ne numim și să fim. Pentru aceasta lumea nu ne cunoaște pe noi, pentru că nu l-a cunoscut pe Dânsul. Iubiiților, acum filii lui Dumnezeu suntem și încă nu s'a arătat ce vom fi... și știți, că el s'a arătat,

ca să ridice păcatele noastre, și păcat întru el nu este. Tot cel ce petrece întru dânsul, nu păcătuiește, tot cel ce face păcatul, nu l-a văzut pe el, nici nu l-a cunoscut.. (1 Io. 3).

Mai nou, locșitorul Mântuitorului nostru Isus Hristos aci pe pământ, Sfântul Părinte Papa Piu XI ne îndemnă zicând: „Acum toți oamenii de adevărată bunăvoință trebuie să iasă din nepăsarea incoloră de până aci. E un strășnic imperativ al vremii să-și împlinească fiecare datorința ce-l așteaptă: să fie mai bun cu aproapele și în cercul său de influință să facă tot posibilul și imposibilul pentru ca soarta grea a semenilor săi să se ușureze. Va fi spre mărirea acestor vremuri dacă își va înțelege chemarea epocală și va lucra cu toată căldura inimii sale pentru alinarea mizeriei din lume. Eu unul sunt sigur că după trecerea înfricoșatei crize mondiale ce tocmai bântue, lumea va fi mai frumoasă și mai bună și contemporanii noștri vor fi provăzuți mai bine cu toate celea de lipsă unei vieți mai frumoase și mai bune”.

Ca viața aceasta mai frumoasă și mai bună prorocită de Părintele nostru comun să vină cât mai neîntârziat și ca bunul și milostivul Dumnezeu să păzească toate Parohiile și Filialele noastre, toate orașele și satele, Patria noastră iubită și întreaga Europă, de climă, de foamete, de cutremur, de gaze și de foc, de

sabie, de bombe și de alte explozibile, de războiul dintre noi și de venirea altor neamuri asupra noastră; și pentru ca fiind și milostiv și lesne iertător să fie bunul și iubitorul nostru Dumnezeu și să întoarcă toată mânia, ce este pornită împotriva noastră, și să ne scape de urgia, care pe dreptate e asupra noastră și să se îndure spre noi, — lăsăm și prin această ordonăm, ca în toate Dumneștii și sărbătorile din Paresimile acestui an, cari începem, în fiecare biserică din Parohii și Filiale, după masă sau seara, după cum e potrivit pentru fiecare comună, adunându-se toți credincioșii în frunte cu Preotul, iar în filiale sub conducerea cantorului, să se cânte Psalmsul sau rânduiala canonului de mângăiere celui mic, către Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, izvorul îndurărilor, mângăierea celor ce plâng, cântarea celor pierduți, puternică și neîncetată mijlocitoare către Dumnezeu, care foarte iubește neamul creștinesc și stă bun pentru îndreptarea noastră. Că nimenia care nădărduit întru Dânsa nu a fost rușinat și prin dânsa îmbănzind pe Dumnezeu, nu este părșiv.

Pentru această rugăm bunătața ei ce nemăsurată să ne dea mână de ajutor și să ne ceară dela Fiul Ei și Dumnezeu, iertarea păcatelor noastre celor grele, încetarea lăcomiei, pizmei și necredinței dintre popoarele lumii acesteia, dintre filii neamului nostru, și

peste autonomia Bisericii și poate da naștere și la multe neajunsuri. Totuși, și acest drept a primit o precizare importantă: numai „în cazuri excepționale și pentru abuzuri grave” Ministerul va putea deprinde acest drept. Din parte-ne prin urmare, în concret, n'avem nici o teamă. Astfel de situații dureroase la noi, slavă Domnului, nu au fost și, sperăm, nu vor fi. Câtă vreme și la cârma Statului vor fi guverne cu gânduri de pace față de Biserică, noi nu vom putea avea neplăceri de acest fel. Rămâne însă deschisă o mică porțiță de îngrijorare: Vom avea totdeauna astfel de guverne? Istoria arată, că nu trebuie să fim excesiv de optimiști în această privință. Dar, ce va fi, vom vedea. Tot atunci ne vom lua și măsurile de apărare. Ideal ar fi fost, de sigur, ca să nu lăsăm astfel de porțițe. Să ne bucurăm totuși, că cel puțin deocamdată, ea este închisă.

De încheiere nu putem lăsa fără cuvenita subliniere împrejurarea, că aceste îmbunătățiri esențiale s'au adus legii *grație intervenției pline de tact și deplin convingătoare a Episcopatului nostru*, care și-a câștigat astfel un nou titlu la recunoștința nu numai a Bisericii noastre, ci și a tuturor celorlalte culte.

E bine sau nu să facă preoții politică?

De câteva zile ziarul „Curentul” publică, în pagina 3-a a fiecărui număr, răspunsul cetitorilor la întrebarea de mai sus. Am citit cu atenție aceste răspunsuri și mă mir de răspunsurile unora că „popul să-și vadă numai de biserică” și nu mă mir deloc de răspunsul unuia birjar, că „popul să-și vadă de treaba lor”, și politica „s'o facem noi ceștialaltă”!

De ce n'ar mai face azi politică preotul? Fiindcă merg unele țări spre anarhie și bolșevism și trebuie să ne menținem și noi în ritmul vremii?... În Spania, de mai bine de două decenii, a fost scosă religia din școlile statului și azi unde a ajuns? În Rusia, țară pravoslavnică, au apucat la conducerea țării străini de neamul și credința poporului rus și au răsturnat o întreagă ordine socială multiseculară. În Mexico, păgânii lui Calles au omorât pe preoți și au închis bisericile și azi creștinii din Vera Cruz le deschid cu forța trecând prin ploaia de gloanțe ale unor tâlhari și păgânii Franța și Anglia de azi nu merg oare spre bolșevism?

tre credincioșii Parohiilor noastre și din sufletul nostru al tuturor, și să se sălășuiască în noi credința adevărată și iubirea curată a lui Dumnezeu și a aproapelui și să urmăm sfatul Sf. Apostol al dragostei adevărat creștinești, care ne zice: „Iubiților să ne iubim unii pe alții, căci dragostea din Dumnezeu este; și tot cel ce iubeste, din Dumnezeu este născut și cunoaște pe Dumnezeu, căci Dumnezeu dragoste este. Întru aceasta s'a arătat dragostea lui Dumnezeu întru noi, că pe Fiul său, cel unul născut l-a trimis Dumnezeu în lume ca să viem printr'însul. Întru aceasta este dragostea, nu pentru că noi am iubit pe Dumnezeu, ci pentru că el ne-a iubit pe noi, și a trimis pe Fiul său curățire pentru păcatele noastre” (I. Io. 4, 10). Având această dragoste și văzând suferințele lui Isus luate asupra sa din dragoste față de noi, cu dragoste vom suferi toate necazurile din lumea aceasta, pe care bunul Dumnezeu ni-le trimite ca pedepse pentru păcatele noastre, știind că am merita și mai mari pedepse. Răbdând astfel până în sfârșit ne vom mântui. Amin.

În imnul nostru național, de ce am cântat până acuma: „Preoți cu crucea'n frunte, căci oastea e creștină, deviza-i libertate și scopul ei preasfânt?... Preoții, cari alături de învățătorii, au susținut în decursul veacurilor cel mai scump tezaur al neamului nostru românesc, credința în Dumnezeu, dragostea față de limba și gila strămoșească, preoții și învățătorii, cari în felul acesta au adus cele mai mari servicii în lupta aceasta de veacuri, pentru a ne uni sub un singur sceptru român, azi în România visurilor noastre de veacuri, să fie scoși din viața politică?! Cine să facă atunci politică la sate și să conducă politica în mijlocul sătenilor? Cârclumarul? Legiuitorul a oprit pe cârclumar de a fi ales consilier comunal și primar. Sau cutare cârcotaș, care face politică pentru interese meschine? *Popa Tanda*, din novela lui Ion Slavici, e tipul preotului bun, care sufletul său și-l pune pentru ol..., e tipul preotului adevărat, care are datoria să lupte pentru binele credincioșilor și pentru bunăstarea lor, nu numai propovăduind învățăturile sfinte din ușa sf. altar, ci și afară, în toate chestiunile, cari privesc viața celor încredințați grijei lor. „*Vol sunteți lumina lumii*”, a spus Mântuitorul sfinților Apostoli și aceste cuvinte se referă și la preoți.

Preotul nu poate fi bolșevic, fiindcă faptul acesta e în opoziție cu convingerile lui politice și religioase și deci nu poate voi răul acestei țări românești. Noi preoții condamnăm pe acel student în teologie, sau preoți, cari în loc de cruce sau ca armă politică de luptă revolverul și numai în țara noastră poți auzi de astfel de fapte detestabile, că un profesor de teologie nu e creștin, ci bolșevic (cazul lui Constantinescu-Iași), sau, că e înscris în vre-o lojă francmazonă. *Amvonul să fie amvon, iară nu tribună politică*. Aceștia trebuiesc sancționați, iară nu marea armată a preoțimei, care luptă pentru credință, pentru Regele țării noastre și pentru neamul nostru românesc. Guvernul de azi a admis ca preoții ambelor confesiuni naționale să fie membrii de drept în consiliul comunal, dar prin lege a decretat că preoții nu pot fi aleși în consiliile județene, dar *cântăreții bisericesti pot fi aleși... o spune aceasta categoric art. 11, alin. d) din legea administrativă... Care cetățean bun al acestei țări ar putea afirma, că pot aduce un aport mai prețios în gospodăria unui județ cântăreții bisericesti, iară nu preoții, cari sunt oameni cu carte și conducătorii firești ai poporului român? Nu este oare aceasta o anomalie? E bine așa?*)*

Preotul cel bun va veghea, ca să nu prindă în mijlocul enoriașilor lui curentele anarhice. Ori de câte ori e vorbă de pericolul unor curente subversive, guvernele țării noastre fac apel la preoțime și le cer imperios: *să liniștească poporul!*...

În anul 1916, deodată cu retragerea armatei române din Ardeal, eu, cu soția mea și ducând în brațe pe copila noastră de doi ani, iar ca avere hainele de pe noi, — împreună cu alți refugiați ardeleni, ne-am refugiat în Vechiul Regat, iară de acolo, în 26 Iulie 1917, noi refugiații români ardeleni și bucovineni, am fost duși de guvernul român în gubernia Chersonului din Rusia, unde am stat până în luna Aprilie 1918, când am revenit în Moldova. Acolo în Rusia am văzut cu ochii noștri primele începuturi de destrămare socială, culturală și națională a poporului rus.

În țara noastră, cine dorește oare instaurarea unui regim de anarhie? Cel străini de neamul nostru, sau vânduși străinilor, fiindcă

*) Pe cât știm, s'a revenit asupra acestei dispozițiuni a legii și s'a restituit preoților dreptul de a fi aleși în consiliile județene. — N. R.

ei știu că atunci vor pescui în turbure și vor ajunge ei la posturile de conducere, în aceasta țară. Întreb pe cei cari cer cu atâta tărie, ca preoții să nu mai facă politică: De ce în Rusia, Mexico și Spania, anarhiștii, bolșevicii etc. au omorât zeci de mil de preoți, sute de mil de creștini, și au distrus zeci de mil de biserici? — Fiindcă distrugând credința, distrug naționalismul acestor popoare și dărâmă astfel regalitatea și întreaga ordine de până atunci.

Aprob cele scrise în „Curentul” din 11 Martie a. c. de dnii: general Dr. I. Constantinescu și maiorul invalid Vasile Copăceanu, fiindcă acești cetățeni români, cu dragoste față de aceasta țară, pentru care au luptat, apreciază rolul sublim din trecut al preoților, văd realitatea de azi și se gândesc la viitorul acestei țări atunci, când arată, că preoții trebuie să facă politică, îndemnând pe enoriașii lor, să se ferească de partidele cari vor destrămarea țării noastre românești.

În aceste vremuri de grea cumpănă, preotul trebuie să facă politică și să arete enoriașilor lui primejdile cari ne amenință țara, iară ca armă de luptă, ca și în viața preoțească, bisericăscă, preotul să aibă nu revolverul, nu violența, nu vorbele de ocară, ci *sfânta cruce, fiindcă. „Roda spiritului este dragostea, bucuria, pacea, îndelungă răbdarea, bunătațea, facerea de bine, credința, blândețea, înfrânarea poftelor; împotriva celor ce fac acestea nu este lege”* (Galateni V, 22, 23).

Valeriu Crișan
v.-protopop on.

Mackensen și spiritualitatea creștină. În Brüssel (Germania) s'a inaugurat luna trecută un cămin militar. Mareșalul Mackensen fiind și el printre invitații de seamă ai serbării, a rostit o cuvântare semnificativă tineretului german. Iată ce a zis mareșalul:

„Oarecând voi cu toții veți fi datori să serviți în armata germană. Dacă privim actuala situație mondială, va trebui să observăm tot mai bine că poporul german va avea să-și facă socoteala cea mare cu lăpădașii de Dumnezeu dela Răsărit. Când va fi asta — o știu numai bunul Dumnezeu. Atunci însă vor fi în joc temelile culturii noastre europene. Și în acel războiu, dragi tineri germani, va trebui să fiți bărbați, la locul vostru. Dar de așa ceva veți fi în stare numai dacă veți fi tari în credința creștină și în viața morală. Adevăratul soldat german trebuie să fie bărbat creștin. De aceea singura mea dorință este ca tineretul german să fie crescut în spiritul creștin. Temerea de Dumnezeu și stăpânirea de sine dusă până la țărta sufletească luată în înțelesul creștin al cuvântului, să fie totdeauna suverane între voi”.

Știri mărunte

Parohii noi. La intervenția I. P. S. Sale pâr. mitropolit Alexandru, Ministerul Cultelor a aprobat, cu 1 Aprilie 1937, bugetarea următoarelor filii, ridicate la rangul de parohii, aparținând arhidiecezei noastre: 1. Mureș-Isvor. 2. Coșnea. 3. Hodoșa. 4. Livezi. 5. Tomești. 6. Merești. 7. Mărtinuș. 8. Ocland. (Acestea toate în Secuime). 9. Ploiești. 10. Constanța. (Vechiul Regat). 11. Turda III. Fabrici. 12. Mediaș II. Fabrici. 13. Arpașul de sus. 14. Tău.

„Săptămâna moralității”. S'a ținut și o atare săptămână în eparhia italiană Reggio (Calabria). Inițiativa a fost a bărbaților din Acțiunea Catolică eparhială. Temele dezbătute în acea săptămână din prima jumătate a lui Februarie c., au fost: „Învingă destrăbătore a

